

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Sa/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7022200481
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Bystrianská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7022200481.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach ako správny súd, sudkyňou JUDr. Danou Bystrianskou, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. A. D. XX, XXX XX E., právne zastúpený: JUDr. Martina Vnenčáková, advokátka, so sídlom Čučmianska dlhá 7, 048 01 Rožňava, zapísaná do zoznamu SAK pod č. 5755, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava (ďalej len „žalovaná“), o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 24867- 2/2022-BA, zo dňa 28. júna 2022, takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Správnu žalobou zo dňa 25. augusta 2022, doručenou na Krajský súd v Košiciach dňa 7. septembra 2022 žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie číslo: XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 28.06.2022 a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie a rozhodnutie a žalobcovi priznať náhradu trov konania voči žalovanej.

I. Administratívne konanie

2. Sociálna poisťovňa, pobočka Rožňava, dňa 24. marca 2022, rozhodla pod č.: XXXX/XXXX-XX-XXX, podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“), že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

3. Proti označenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, v ktorom namietal, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s koordinačnými predpismi, konkrétne čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia, nakoľko absentuje stanovisko príslušnej Írskej inštitúcie a je nesprávne určenie centra záujmov žalobcu v Írsku. Bližšie poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie zo dňa 17. februára 1977, C-76/76 Silvana di Paolo proti Office national de l'emploi a taktiež na slovenskú judikatúru. Poukazuje na zachovanie bydliska na území Slovenskej republiky a väzby ku Slovensku, jeho živnostenské podnikanie v rokoch 2006-2012, kúpu bytu v roku 2016, vlastníctvo viacerých pozemkov nadobudnutých dedením v roku 2001, úhrada rôznych poplatkov a poistenia, ktoré súvisia s bytovou situáciou, udržiavaním rodičovskej nehnuteľnosti a investovanie finančných prostriedkov, absolvovanie zdravotných vyšetrení a preventívnych prehliadok, pravidelné návraty domov a dovolenky od 3. augusta 2018 do 28. septembra 2018. Tvrdil, že Sociálna poisťovňa mu znemožnila predložiť doplňujúce dôkazy, ktoré by mohli mať vplyv vo veci rozhodovania uplatneného nároku. Vytýka nevykonanie vylúchu navrhovateľa k bližšiemu ozrejeniu centra záujmov a zdôraznil, že do zahraničia odišiel kvôli

nepriaznivej pracovnej situácii na území SR a neadekvátneho finančného ohodnotenia a zlej finančnej situácii súvisiacej so zadlženosťou.

4. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX dňa 28. júna 2022, vo veci odvolania žalobcu proti rozhodnutiu, pobočka E., č.: XXXX/XXXX-XX-XXX, zo dňa 24. marca 2022, zamietla odvolanie žalobcu proti jej rozhodnutiu, vo veci nepriznania nároku na dávku v nezamestnanosti a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka E..

5. Žalovaná s odkazom na § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení / poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, len ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky v období posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie/, uviedla, že na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti na území Slovenskej republiky a pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie, slovenská doba poistenia v nezamestnanosti musí byť dosiahnutá ako posledná. Podľa Oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, č. k.: RV1/OSO/ZAM/2021/23006, zo dňa 17. decembra 2021, žalobca bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie dňom 14. decembra 2021. Žiadosť o dávku v nezamestnanosti si uplatnil v Sociálnej poisťovni, pobočka E., dňa 17. marca 2022. V období posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. od 14. decembra 2017 do 13. decembra 2021, žalobca nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú by mu bolo možné zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti. Žalovaná uviedla, že vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie, centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná uviedla, že príslušná írsky inštitúcia osvedčila žalobcovi vo formulári U1, zo dňa 17. februára 2022 nasledovné údaje: v bode 2.1.1 - poistené zamestnanie, od 11. februára 2008 do 31. decembra 2013, od 15. januára 2014 do 30. novembra 2021, v bode 2.1.4 - obdobie považované za obdobie poistenia, od 1. januára 2014 do 14. januára 2014 - poberanie nemocenských dávok v bode 3.4 - dôvod ukončenia zamestnania, výpoveď daná zamestnancom, bode 6.2 - držiteľ nemá nárok na dávky v nezamestnanosti od úradu, ktorý vydal formulár, pretože na základe vnútroštátnych právnych predpisov neexistuje žiadny takýto nárok.

6. Konštatovala, že v zmysle čl. 61 ods. 2 základného nariadenia je možné zohľadniť doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov členského štátu Európskej únie, ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté v súlade so slovenskými právnymi predpismi, Výnimku z tohto pravidla predstavujú prípady uvedené v článku 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, t. j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území členského štátu Európskej únie, zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky /v zmysle čl. 11 písm. j) základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia/.

7. Vychádzajúc z toho uviedla, že nebolo možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Írska do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, pretože žalobca nepreukázal zachovanie pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu Európskej únie. Dôvodila, že v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti posúdila zachovanie väzieb žalobcu na území Slovenskej republiky na základe celkového zhodnotenia všetkých dostupných informácií, t. j. údajov a skutočností známych z rozhodovacieho procesu a údajov osvedčených navrhovateľom v Žiadosti o dávku v nezamestnanosti /ďalej len „Žiadosť“, a vo Vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov /ďalej len „Vyhlásenie“, ktoré žalobca doručil Sociálnej poisťovni, pobočka E., dňa 17. marca 2022.

8. Podľa Rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, z 12. júna 2009 (o rozsahu pôsobnosti čl. 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004) na dávky v nezamestnanosti úplne nezamestnaných osôb, ktoré mali počas svojho posledného obdobia zamestnanosti alebo samostatnej zárobkovej činnosti bydlisko na území iného členského štátu, ako je príslušný členský štát), sa výklad pojmu „bydlisko“ podľa čl. 65 základného

nariadenia nevzťahuje na všetky osoby, ktoré majú dosť stabilné zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu.

9. Žalovaná dôvodila, že centrum záujmov a bydlisko – žalobcu, bolo možné určiť v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia na základe: a/ dĺžky a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov - žalobca vo Vyhlásení uviedol, že na území Írska sa zdržiaval od januára 2008 do decembra 2021, t. j. spolu sa v zahraničí zdržiava asi 14 rokov, b/situácia žalobcu vrátane:- povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy – žalobca bol na území Slovenska povinne sociálne poistený na základe viacerých krátkodobých pracovnoprávných vzťahov, celkovo v trvaní cca 1,5 roka, t. j. jeho pracovná história je krátkodobá. V Írsku mal uzatvorené celkovo dva pracovné pomery u rôznych zamestnávateľov. Vo Vyhlásení uviedol, že na území Írska naposledy pracoval u zamestnávateľa Lidl od 15. apríla 2008 do 30. novembra 2021 na dobu neurčitú. Pracovný pomer bol ukončený dohodou. Podľa osvedčených údajov vo formulári U1 /bod 2.1.4/, zo dňa 17. februára 2022, poberal nemocenské dávky od 1. januára 2014 do 14. januára 2014 z Írskeho sociálneho systému. Vo Vyhlásení uviedol, že v medziobdobí medzi pracovnými pomermi sa zdržiaval na Slovensku. Počas posledného pobytu v zahraničí si nehľadal prácu na území Slovenska. Vzhľadom na dĺžku a trvanie posledného pracovného pomeru na území Írska, možno jeho pracovnú situáciu hodnotiť ako jednoznačne stabilnú, s prioritnou, výlučnou a dlhodobou orientáciou na írsky pracovný trh od roku 2008, podľa- jeho rodinného stavu a rodinných väzieb - je slobodný. V Írsku sa podľa Vyhlásenia zdržiaval bez blízkej osoby. Počas jeho pobytu v zahraničí sa na Slovensku zdržiavala matka, otec je nebohý od roku 2000. Návraty na Slovensko vo Vyhlásení uviedol každé 4 mesiace po dobu 3-4 týždňov, cestoval letecky /predložil vybrané letenky/. Na území Slovenska má uzatvorené poistenia, uhrádza dane z nehnuteľností, inkaso a poplatky súvisiace s bytovou situáciou, podľa vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti - vo Vyhlásení uviedol, že počas jeho pobytu v zahraničí bol na území Slovenska členom športového klubu Herkules, momentálne je jeho štatutárom, -podľa jeho bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná - v zahraničí nevlastní žiadnu nehnuteľnosť na bývanie, vo Vyhlásení, v Írsku býval v podnájme, ktorý celkovo menil 3 krát /podľa odvolania 7 krát/. Bytovú situáciu žalobcu v Írsku je možné považovať za primeranú výkonu povolania. Na Slovensku vlastní nehnuteľnosť určenú na bývanie - byt, nadobudnutý na základe zmluvy o prevode bytu v roku 2016 /v zmysle výpisu z listu vlastníctva č. XXXX/, ktorý podľa čestného vyhlásenia, zo dňa 14. apríla 2022, začal rekonštruovať od januára 2022, t. j. po návrate zo zahraničia, vo svojom byte je prihlásený k prechodnému pobytu od septembra 2020 /predložil potvrdenie o pobyte, zo dňa 11. apríla 2022/. Vo Vyhlásení uviedol, že počas návratov zo zahraničia, ako aj po návrate na Slovensko býval a býva u matky. Na Slovensku je vlastníkom pozemkov nadobudnutých dedením v roku 2001. Počas jeho pobytu v zahraničí udržiaval rodičovskú nehnuteľnosť, ktorej výlučnou vlastníčkou je jeho matka, do ktorej súčasne investoval finančné prostriedky, -členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely - navrhovateľ bol naposledy zamestnaný na území Írska, takže daňové povinnosti si plnil na tomto území, z čoho je zrejmé, že za štát bydliska sa na daňové účely považuje štát zamestnania, t. j. Írsko.

10. Žalovaná uzavrela v súlade s uvedeným Rozhodnutím Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, zo dňa 12. júna 2009, že celková dĺžka pobytu žalobcu v inom členskom štáte bola 14 rokov, žalobca mal v Írsku stabilnú pracovnú situáciu, mal výlučnú a dlhodobú orientáciu na írsky pracovný trh od roku 2008, poberal nemocenské dávky z írskeho sociálneho systému, jeho bytová situácia v zahraničí bola primeraná, bola zistená daňová povinnosť na území Írska, čo bolo vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti (krátkodobá pracovná história na Slovensku, prítomnosť matky tam, deklarované návraty, vlastníctvo nehnuteľností - pozemkov a bytu, ktorý začal rekonštruovať po návrate zo zahraničia, prechodný pobyt, investovanie financií do rodičovskej nehnuteľnosti, úhrada poistenia, dane z nehnuteľností, inkasa a poplatkov súvisiacich s bytovou situáciou, členstvo v športovom klube). Tieto skutočnosti uviedol žalobca ako väzby k Slovensku. Bolo teda preukázané, že počas výkonu zárobkovej činnosti v Írsku sa žalobca v tomto čase dlhodobo zdržiaval, býval, trávil pracovný čas aj mimopracovný čas, poberal nemocenské dávky, platil zákonné odvody i dane na území Írska a došlo k vytvoreniu a preneseniu centra záujmov navrhovateľa počas posledného zamestnania na území Írska a tak nie je možné považovať bydlisko navrhovateľa za zachované na území Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, v zmysle slovenských právnych predpisov, nie je možné dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Írska zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

11. Žalovaná uviedla, že možnosť uplatniť si nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte inom, ako v štáte posledného zamestnania, je výnimkou zo všeobecného pravidla, ktoré určuje, že nárok na dávku v nezamestnanosti by si mala nezamestnaná osoba prednostne uplatniť v štáte posledného zamestnania, lebo v tomto štáte platila poisťné pre prípad nezamestnanosti. Nezamestnané osoby, ktoré dosiahli doby poistenia v nezamestnanosti na území iného členského štátu Európskej únie, nemajú v zmysle ustanovení základného a vykonávacieho nariadenia právo výberu členského štátu Európskej únie, v ktorom si uplatnia nárok na dávku v nezamestnanosti. /spravodlivé rozdeľovanie finančných nákladov medzi inštitúciami prijímajúcimi poisťné a následne medzi inštitúciami vyplácajúcimi dávky/.

12. Žalovaná uviedla, že koordinačné predpisy určujú, že v prípade priznania nároku na dávku v nezamestnanosti má dotknutá osoba v zmysle čl. 64 základného nariadenia možnosť požiadať o export priznanej dávky v nezamestnanosti do ktoréhokoľvek členského štátu Európskej únie t. j. žalobca mal požiadať o dávku v Írsku a po jej priznaní požiadať o export priznanej dávky v nezamestnanosti na územie Slovenskej republiky. Žalobca ako fyzická osoba vykonávajúca zárobkovú činnosť v členskom štáte Európskej únie, podlieha právnym predpisom tohto štátu, a bol v tejto krajine aj sociálne poistený podľa podmienok vnútroštátnej legislatívy. Žalobca neuviedol dôvod, prečo nepožiadaval o priznanie dávky v nezamestnanosti a jej export, po ukončení posledného pracovného pomeru dňom 30. novembra 2021. V prípade jej uplatnenia si žiadosti o dávku v nezamestnanosti, príslušná Írsko inštitúcia by posudzovala splnenie podmienok na nárok na dávku v nezamestnanosti podľa Írskych právnych predpisov, v prípade žalobcu na príslušnom formulári uviedla, že nemá nárok na dávku v nezamestnanosti/.

13. Až v prípade, že osoba požiada o dávku v nezamestnanosti je štát v zmysle koordinačných predpisov povinný skúmať, či je možné dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v zahraničí zohľadniť v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti, / podľa čl. 65 základného nariadenia/, t. j. v prípade zachovania pevných väzieb a bydliska v členskom štáte, v ktorom si dotknutá osoba uplatňuje nárok na dávku v nezamestnanosti. Zdôrazňuje potom, že otázka bydliska je zásadná aj u žalobcu, lebo ako žiadateľ o dávku v nezamestnanosti nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie v zmysle platnej slovenskej legislatívy.

14. Žalovaná poukazuje na skutočnosť, že nezamestnané osoby zo Slovenska, ktoré dosiahli doby poistenia v nezamestnanosti na území iného členského štátu, ako štátu pôvodu nemajú právo výberu členského štátu Európskej únie, v ktorom požiadajú o dávku v nezamestnanosti. Cieľom čl. 61 ods. 2 základného nariadenia je podporiť hľadanie práce v tom členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba bezprostredne predtým platila príspevky na poistenie v nezamestnanosti a zároveň aj to, aby tento štát niesol bremeno výplaty dávok v nezamestnanosti. Potom konštatuje, že žalobca mohol o dávku požiadať v Írsku, alebo v inom členskom štáte, kde by preukázal centrum záujmov, ale tak neurobil.

15. Pre priznanie dávky v nezamestnanosti, uplatnenej na území Slovenska, je dôležité splnenie podmienok v zmysle zákona o sociálnom poistení v spojení so základným a vykonávacím nariadením. Právne poriadky rôzne riešia podmienku, ktorá by súvisí so spôsobom a dôvodmi ukončenia pracovného pomeru. Žalobca rozviazal zamestnanecký vzťah výpoveďou. Iný členský štát Írsko uviedol, že nárok na dávku v nezamestnanosti žalobcovi nevzniká.

16. Žalobca sa rozhodol ukončiť v danom čase pobyt v Írsku bez uplatnenia nároku na dávku v nezamestnanosti na jej území a nedomáhal sa vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte, kde si zachoval centrum záujmov väzby. Rodinné dôvody, spôsob ani dôvod rozviazania pracovného pomeru však nemajú žiadny vplyv na právo navrhovateľa uplatniť si potom nárok na dávku v nezamestnanosti na Slovensku.

17. V súvislosti so zásadou voľného pohybu osôb v rámci Európskej únie, žalovaný uviedol, že právo na voľný pohyb žalobcu nebolo obmedzené, lebo žalobcovi nič nebránilo vycestovať do iného členského štátu Európskej únie za účelom práce. Platí však, že musí rešpektovať a prijať posudzovanie jeho vecí podľa právnej úpravy štátu, v ktorom pracoval, /ktorý mu skutočnosť, že mal a aké doby poistenia, pretože legislatívne podmienky sociálneho poistenia a nároku na dávku v nezamestnanosti sú v každom členskom štáte Európskej únie upravené rozdielne.

18. K centru záujmov žalobcu v Írsku žalovaná uviedla, že žalobca dlhodobo pracoval a odvádzal poistné v Írsku, tam nepožiadaval o podporu v nezamestnanosti. Centrum záujmov žalobcu je v Írsku, kde žalobca pracoval, kde mal bydlisko a odvádzal poistné. Pokiaľ mal žalobca za to, že jeho bydlisko zostalo zachované na Slovensku poukazujúc na nadobudnutie vlastníctva nehnuteľností na Slovensku - bytu na základe zmluvy o prevode bytu v roku 2016 a pozemkov získaných dedením v roku 2001, žalovaný tieto skutočnosti posudzoval vo veci jeho bydliska jeho bydliska v kontexte jeho prítomnosti v Írsku, ktorá bola dlhodobá. Žalovaná vlastníctvo nehnuteľnosti v zmysle čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia pri posudzovaní bydliska posudzoval, avšak, v celkovom kontexte spolu so všetkými skutočnosťami podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, bolo nutné porovnať s dlhodobou prítomnosťou na území Írska, stabilnou pracovnou situáciou a daňovou povinnosťou na území Írska, prioritnou a dlhodobou orientáciou na jeho pracovný trh od roku 2008, poberaním nemocenských dávok z Írskeho sociálneho systému, primeranou bytovou situáciou v zahraničí, ktoré podľa žalovaného poukazujú na vytvorenie a prenesenie väzieb žalobcu na územie Írska.

19. Preto jeho pohnútkou k odchodu do Írska, jeho návrat na Slovensko v kontexte určovania bydliska v rozhodnom čase, za daných okolností sú vzhľadom na skutočnosť dlhodobého zotrávania žalobcu na území Írska za účelom vykonávania zárobkovej činnosti (cca 14 rokov), irelevantné. Tvrdenie, podľa ktorého odišiel kvôli nepriaznivej pracovnej situácii v SR, a neadekvátne finančné ohodnotenie žalovaný hodnotil v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia ako dôvody, ktoré nemajú vplyv na preukázanie bydliska v SR. Napokon bydliskom nie je trvalý pobyt, ale miesto, kde sa osoba skutočne zdržuje, žije a pracuje.

20. Žalovaná zdôraznila, že v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti bolo posúdené zachovanie jeho väzieb na území Slovenskej republiky na základe všetkých zistených skutočností, ktoré boli následne vyhodnotené komplexne vo vzájomnej súvislosti. Rozhodujúce skutočnosti svedčiace o mieste bydliska žalobcu sú bez pochybností skutočnosti stanovené v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Dĺžka prítomnosti na území členského štátu Európskej únie - čl. 11 ods. 1 písm. a) vykonávacieho nariadenia (cca 14 rokov), aj situácia navrhovateľa podľa čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia spočívajúca v tom, že mal stabilnú pracovnú situáciu v Írsku, prioritná, výlučná a dlhodobá orientácia na írsky pracovný trh od roku 2008, poberanie nemocenských dávok z Írskeho sociálneho systému, primeraná bytová situácia v zahraničí, daňová povinnosť na území Írska, oproti faktom, ktoré uvádzal, a to deklarované návraty, vlastníctvo nehnuteľností - pozemkov a bytu, to, že začal rekonštruovať po návrate zo zahraničia, jeho prechodný pobyt, investovanie financií do rodičovskej nehnuteľnosti, úhrada poistenia, dane z nehnuteľností, inkasa a poplatkov súvisiacich s bytovou situáciou, členstvo v športovom klube, prítomnosť matky, preukazujú, že žalobca si väzby so Slovenskou republikou, počas dlhodobého výkonu činnosti zamestnanca v Írsku, nezachoval. Naopak, žalobca si preniesol centrum záujmov do krajiny výkonu jeho zárobkovej činnosti, kde sa zdržiaval od roku 2008 skoro 14 rokov pracovne. Vzhľadom na to, že o mieste bydliska navrhovateľa uplatnením objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia pochybnosti nevznikli, podľa žalovanej nebolo potrebné čl. 11 ods. 2 tohto nariadenia aplikovať a skúmať jeho subjektívny úmysel.

21. K stanovisku írskej inštitúcie, že nemá žalobca nárok na dávku v nezamestnanosti, /čo žalobca označil ako názor na otázku bydliska/ žalovaná uviedla, že nenasvedčuje tomu, pretože nejde o spor inštitúcií v zmysle článku 11 vykonávacieho nariadenia, lebo posúdenie bydliska je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti (teda Sociálnej poisťovne). V Írsku žalobca o túto dávku nepožiadaval. Ohľadne nevykonania jeho výsluchu podľa § 188 zákona žalovaná uviedla, že ústne pojednávanie sa nariadi, ak to vyžaduje povaha veci, najmä, ak sa tým prispeje k objasneniu už zistených skutočností. V prípade žalobcu si povaha veci nevyžadovala nariadenie ústneho pojednávania, pretože v konaní o jeho nároku na dávku v nezamestnanosti boli bez pochybností preukázané všetky skutočnosti relevantné pri posudzovaní bydliska, - formulár U1, zo dňa 17. februára 2022 a údajov, ktoré žalobca uviedol v Žiadosti a vo Vyhlásení, predložených Sociálnej poisťovni, pobočka Rožňava, dňa 17. marca 2022. Nebolo tak účelné a efektívne ich ústne opakovanie. Žalobca nepredložil žiadne významné dôkazy na doplnenie dokazovania a ohľadom ktorých by mal byť vypočutý. V danej veci správny orgán postupoval v intenciách právnych noriem, pre rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, a zistil skutkový stav pre riadne posúdenie veci a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo zistených skutkových okolností vyvodil správny právny záver a detailne uvádza príslušné právne normy a úvahy, ktorými sa správny orgán riadil v konaní o jeho nároku na dávku v nezamestnanosti.

22. Podľa žalovanej aj keď osoba trvalo usadená v zahraničí niekoľkokrát do roka sa vrátila do pôvodnej krajiny a navštívia svojich rodinných príslušníkov na Slovensku, a strávia s nimi voľný čas alebo dovolenku, neznamená to bez ďalšieho, že nemajú po uplynutí týchto kratších časových úsekoch dlhodobý záujem v zahraničí zotrvať. Uvedené preto nepreukazuje zachovanie väzieb navrhovateľa na území Slovenska počas jeho dlhodobej prítomnosti v Írsku. Na pravidelné návraty navrhovateľa na Slovensko (každé 4 mesiace po dobu 3-4 týždňov), a to aj v rámci každého voľného času, dovolenky a taktiež jeho prítomnosť v období od 3. augusta 2018 do 28. septembra 2018, nebolo pri posudzovaní miesta jeho bydliska prihliadnuté.

23. Prevádzkovanie živnostenského podnikania v rokoch 2006-2012, neodvážanie pravidelných odvodov a platby s tým súvisiace preukazuje, že dlhodobo od roku 2008 vykonával zárobkovú činnosť výlučne na území Írska, kde sa dlhodobo orientoval. Pokiaľ počas jeho pobytu v Írsku absolvoval zdravotné vyšetrenia a preventívne prehliadky na Slovensku ako samoplatca to nepreukazuje zachovanie bydliska navrhovateľa na Slovensku. /aj z dôvodov jazykovej bariéry, keďže nie je jednoduché komunikovať v špecifickej medicínskej terminológii v cudzom jazyku/.

24. V súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie, zo dňa 17. februára 1977, C - 76/76 Silvana di Paolo v Office national de l'emploi, posudzované podľa v tom období platnej legislatívy, - Nariadenia rady (EHS) č. 1408/71 účinného do 30. apríla 2010, a preto na predmetný rozsudok nie je možné v konaní o navrhovateľovom nároku na dávku v nezamestnanosti prihliadať.

II. Správna žaloba, vyjadrenie žalovaného, replika žalobcu

25. Správnu žalobou zo dňa 25. augusta 2022, doručenu na Krajský súd v Košiciach 7. 9. 2022 žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie číslo: XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 28. júna 2022 a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie a rozhodnutie a žalobcovi priznať náhradu trov konania, voči žalovanej.

26. Uviedol, že napadnutým rozhodnutím bol žalobca poškodený na svojich subjektívnych právach a to najmä nárokoch, ktoré mu vyplývajú zo zákona o sociálnom poistení pri splnení podmienok nároku na dávku v nezamestnanosti, na ktorú má žalobca nárok. Žalobca má za to, že žalovaný pri svojom rozhodnutí neobstaral všetky dostupné dôkazy, zanedbal svoje povinnosti a celkovo si počínal v rozpore s ustanoveniami zohľadňujúcimi všeobecné postavenie žalobcu, a nezohľadňoval ani judikatúru najvyššej súdnej autority. Uviedol, že pre posúdenie nároku žalobcu bolo rozhodnou právnou otázkou splnenie podmienok v súlade s čl. 61, 62, 65 ods. 5 písm. a/ Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) žalovaná rozhodnutím č. 2477/2022-RV-DvN zo dňa 24.03.2022 rozhodla, že žalobca podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a podľa čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Dôvodom nepriznania nároku na dávku v nezamestnanosti bola skutočnosť, že podľa príslušnej pobočky žalovanej žalobca nemal bydlisko na území Slovenskej republiky a preto čl. 65 ods. 2 a 5 základného nariadenia sa na žalobcu nevzťahuje a nebolo možné použiť pravidlo sčítania dôb poistenia v zmysle čl. 61 základného nariadenia.

27. Žalobca zdôraznil, že v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti nebolo správne posúdené zachovanie jeho väzieb na území Slovenskej republiky na základe všetkých zistených skutočností, ktoré boli následne vyhodnotené komplexne vo vzájomnej súvislosti. Podľa žalovanej rozhodujúcimi skutočnosťami o mieste bydliska sú bez pochybností skutočnosti uvedené v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Ide o dĺžku prítomnosti na území členského štátu Európskej únie - čl. 11 ods. 1 písm. a) vykonávacieho nariadenia (cca 14 rokov), ako aj situáciu navrhovateľa podľa- čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia (stabilná pracovná situácia v Írsku, prioritná, výlučná a dlhodobá orientácia na írsky pracovný trh od roku 2008, poberanie nemocenských dávok z írskeho sociálneho systému, primeraná bytová situácia v zahraničí, krátkodobá pracovná história na Slovensku, daňová povinnosť na území Írska, prítomnosť matky, deklarované návraty, vlastníctvo nehnuteľností - pozemkov a bytu, ktorý začal rekonštruovať po návrate zo zahraničia, prechodný pobyt, investovanie financií do rodičovskej nehnuteľnosti, úhrada poistenia, dane z nehnuteľností, inkasa a poplatkov súvisiacich s bytovou

situáciou, členstvo v športovom klube) tieto podľa žalovanej preukazujú, že žalobca si nezachoval väzby so Slovenskou republikou, počas výkonu činnosti zamestnanca v Írsku.

28. Naopak, žalobca poukazuje na to, že centrum jeho záujmov bolo mimo krajiny výkonu jeho zárobkovej činnosti, kde sa zdržiaval od roku 2008, za účelom zárobku a to vzhľadom na to, že o mieste bydliska navrhovateľa uplatnením objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia vznikli pochybnosti, ktoré bolo potrebné čl. 11 ods. 2 tohto vykonávacieho nariadenia aplikovať a skúmať jeho subjektívny úmysel. Uviedol, že jeho návraty na Slovensko žalobcu počas pracovnej činnosti v zahraničí boli pravidelné. Po zamestnaní sa u posledného zamestnávateľa v spoločnosti LIDL v roku 2018, kedy mu vznikol na základe pracovných podmienok nárok na tzv. Sabbatical- neplatené voľno, a cestoval na SR, kde zotrval od 03.08.2018 do 28.09.2018. Na podporu svojich tvrdení žalobca ako dôkaz priložil potvrdenie Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rožňava o dĺžke jeho evidencie v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Zámeru žalobcu ohľadne centra záujmov na SR svedčí aj skutočnosť, že v roku 2016 si zakúpil na SR vlastnú nehnuteľnosť, kde má od roku 02.09.2020 nahlásený prechodný a v predmetnej nehnuteľnosti sa nezdržiaval len z dôvodu, že táto nebola zrekonštruovaná. Živnostenské podnikanie zrušil až v roku 2012 t.j. až 4 roky nato, ako odišiel do zahraničia. Okrem uvedenej nehnuteľnosti je žalobca vlastníkom viacerých pozemkov v k.ú. E., ktoré zdedil v roku 2001, avšak ani k dnešnému dňu uvedené nehnuteľnosti nepreviedol na tretiu osobu, napriek tomu, že týmto spôsobom mohol zvýšiť svoje finančné schopnosti. Na adrese F. X, G. E. sa nachádza starorodičovský dom, ktorého vlastníkom je matka žalobcu kde, vykonáva údržbu a tiež vykonal investície na zhodnotenie tejto rodinnej nehnuteľnosti.

29. Žalobca opätovne poukázal na rozhodnutie NSSR sp. zn. 9Sžsk 73/2020 bod 35, cit: Bod 35.: „V súvislosti so správnym stanovením bydliska žiadateľa o dávky v nezamestnanosti, poukazuje kasačný súd na právne závery rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Sžso/35/2012, podľa ktorého: „... Vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.987/2009 stanovuje postup pri vykonávaní základného nariadenia č.883/2004, preto na základe doterajšieho dokazovania preto nemožno, bez akýchkoľvek pochybností, stotožniť sa s názorom žalovaného, že o mieste bydliska žalobcu, na základe kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia nevznikli pochybnosti a preto nebolo možné skúmať aj úmysel dotknutej osoby a aplikovať čl. 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia. Ako to vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžso/35/2012, v danej oblasti je potrebné pristupovať ku každej veci individuálne, prihliadať na všetky osobitosti každého prípadu, a preto nemožno na skúmanú vec aplikovať závery v skutkovo odlišných prípadoch, na ktoré poukazoval sťažovateľ v kasačnej sťažnosti.

30. Obdobne poukázal aj na rozsudok NSSR sp.zn. 9Sžsk/2/2020 zo dňa 30.9.2020. Žalobca v rámci podaného odvolania žiadal, aby bol osobne vypočutý. Žalobcovi však nedá nepoukázať na znenie rozsudku NSSR sp.zn. 1 Sžso/26/2016 zo dňa 30.01.2018 bod 27 (ako výnatok z rozsudku NS SR sp.zn 7Sžso/5/2012) cit: „Podľa základného pravidla obsiahnutého v čl. 61 ods. 1 a 2 Základného nariadenia sa doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu zohľadnia ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov.

31. Podľa žalobcu v administratívnom konaní mali preto správne orgány okrem iného povinnosť zistiť skutočný stav veci tak, aby neboli žiadne pochybnosti o tom, či žalobca mal zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a pevné väzby (v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia čl. 11 Vykonávacieho nariadenia) a v tomto smere mali vykonať potrebné dokazovanie, a to aj výsluchom žalobcu, prípadne rodičov a iných osôb. Bez podrobného a bezprostredného vypočutia žiadateľa o dávku v nezamestnanosti nie je možné určiť „centrum záujmov dotknutej osoby" podľa čl. 11 vykonávacieho nariadenia.

32. Obdobne podľa žalobcu v konaní NS SR sp.zn. ISžsk/38/2017 uviedol: cit: „25. Podľa sťažovateľa je obsah formulárov síce stručný, ale na základe odpovedí si správny orgán urobí celkový obraz o žiadateľovi, ktorý si spresní a ujasní formou výsluchu, z ktorej vyhotoví zápisnicu. Potom na základe týchto listín a iných dôkazov rozhodne o nároku na dávku. Sťažovateľ teda zohľadnil nielen celkovú dĺžku pobytu na území Spojeného kráľovstva, ale aj ďalšie skutočnosti uvedené v spise."

33. Žalobca uviedol rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo 17. februára 1977, C- 76-76 Silvana Di Paolo proti Office national de l'emploi, podľa ktorého bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte. Z uvedeného rozsudku súčasne vyplýva, že pri posúdení bydliska je vhodné vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností. Uviedol aj rozsudok z 01. októbra 2015, C-3/08 Leyman, podľa ktorého cieľ článku 45 Zmluvy o fungovaní Európskej únie by nebol dosiahnutý, ak by mali migrujúci pracovníci v dôsledku uplatnenia svojho práva na voľný pohyb stratiť výhody sociálneho zabezpečenia, ktoré im zaisťuje právna úprava členského štátu. Taký dôsledok by totiž mohol odradiť pracovníka v Únii od výkonu svojho práva na voľný pohyb a predstavovať tak prekážku tejto slobody. / Z rozsudku NS SR sp.zn. 7Sžsk/3/2021 zo dňa 21.04.2021/. Žalobca v žalobe vytykal žalovanej absenciu akéhokoľvek stanoviska s príslušnou írskou inštitúciou na určenie centra záujmov žalobcu v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia.

34. Obsah rozhodnutia považuje žalobca za zmätočný a nepreskúmateľný pre arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, keď na jednej strane žalovaná poukazuje na výnimku v zmysle čl. 65 ods. 5 v spojení s čl. 65 ods. 2 základného nariadenia, ktorú má možnosť žalobca využiť pri podávaní žiadosti o priznanie dávky v nezamestnanosti na druhej strane žalobcu v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia stavia do pozície, ktorá navodzuje to, že žalobca je povinný požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Írska. Predmetné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady a jeho vykonávacie nariadenie má za cieľ zjednodušiť prístup občanov EÚ k ich nárokom sociálneho zabezpečenia. Je neprípustné, aby žalovaná ako verejnoprávna inštitúcia v silnejšej pozícii (ako rozhodovací orgán) konal arbitrárne a v rozpore s princípmi právnej istoty a zákonnosti.

35. Vo vyjadrení k žalobe zo dňa 6. septembra 2022 žalovaná zotrvala na dôvodoch správnu žalobou napadnutého rozhodnutia a uviedla, že žalobca nespĺnil základnú podmienku nároku na dávku v nezamestnanosti posudzovanom období posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. od 14. decembra 2017 do 13. decembra 2021 v zmysle § 104 ods. 1 zákona.

36. Žalobca pracoval v posudzovanom období na území iného členského štátu Európskej únie - Írska. Uvedené osvedčil formulárom U1, zo dňa 17. februára 2022, v ktorom príslušná írská inštitúcia osvedčila v bode 2.1.1 - poistené zamestnanie, od 11. februára 2008 do 31. decembra 2013, od 15. januára 2014 do 30. novembra 2021, v bode 2.1.4 - obdobie považované za obdobie poistenia, od 1. januára 2014 do 14. januára 2014 - poberanie nemocenských dávok, v bode 3.4 - dôvod ukončenia zamestnania, výpoveď daná zamestnancom, v bode 6.2 - držiteľ nemá nárok na dávky v nezamestnanosti od úradu, ktorý vydal formulár, pretože na základe vnútroštátnych právnych predpisov neexistuje žiadny takýto nárok a žalobca o dávku v nezamestnanosti v Írsku nepožiadaval.

37. Z uvedeného je zrejmé, že pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie pri uplatnení nároku na dávku v nezamestnanosti na území Slovenskej republiky, slovenská doba poistenia v nezamestnanosti musí byť dosiahnutá ako posledná a iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie, centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky.

38. Pretože žalobca bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy bolo možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Írska do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti len v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, v prípade preukázania zachovania pevných väzieb, bydliska a centrum záujmov na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu Európskej únie.

39. Podľa žalovanej všetky skutočnosti preukazujú vytvorenie a prenesenie centra záujmov žalobcu počas posledného zamestnania práve na území Írska. Žalobca nebol bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie poistený v nezamestnanosti v zmysle slovenských právnych predpisov a bydlisko si v danom období nezachoval a nebolo možné dobu poistenia v nezamestnanosti

získanú na území Írska zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia. Žalobou napadnuté rozhodnutie nie je formalistické s nesprávnym vyhodnotením skutočného stavu veci a žalovaná, že v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti zohľadnila všetky skutočnosti relevantné pri posudzovaní jeho bydliska a zachovania centra jeho záujmov počas výkonu zárobkovej činnosti v zahraničí, ktoré boli zistené z predložených dokumentov (najmä z formulára U1, zo dňa 17. februára 2022, z údajov, ktoré žalobca uviedol v Žiadosti a vo Vyhlásení, predložených Sociálnej poisťovni, pobočka E., dňa 17. marca 2022, z údajov nachádzajúcich sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovne a taktiež z údajov, ktoré vyplývajú zo všetkých dokumentov, ktoré žalobca predložil v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti), ktoré boli následne vyhodnotené komplexne vo vzájomnej súvislosti.

40. Žalobca nenavrhol vykonať ďalšie úkony, neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré mali byť podľa jeho názoru v konaní o nároku na dávku v nezamestnanosti dôslednejšie zistené a preukázané a ohľadom ktorých by mal byť vypočítaný. Žalovaná súčasne poukazuje na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, príp. Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 7Sžsk/50/2021, zo dňa 9. februára 2022, rozsudok sp. zn. 9Sžsk/88/2020, zo dňa 30. novembra 2021, rozsudok Sp. zn. 9Sžsk/19/2021, zo dňa 30. novembra 2021, rozsudok Sp. zn. 7Sžsk/91/2020, zo dňa 30. júna 2021, rozsudok Sp. zn. 1Sžsk/1/2020, zo dňa 8. decembra 2020, rozsudok Sp. zn. 9Sžsk/90/2019, zo dňa 25. novembra 2020, rozsudok Sp. zn. 1Sžsk/38/2017, zo dňa 27. novembra 2018, rozsudok Sp. zn. 1Sžso/26/2016, zo dňa 30. januára 2018, a rozsudok Sp. zn. 10Sžsk/5/2016, zo dňa 13. decembra 2017, v zmysle ktorých sa Najvyšší súd Slovenskej republiky, príp. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, stotožnil s právnym názorom Sociálnej poisťovne ohľadne bydliska a zároveň považoval zistenie skutočného stavu veci za dostatočné pre správne posúdenie veci.

41. Žalovaná zdôrazňuje, že vo viacerých iných konaniach požiadala príslušnú írsku inštitúciu o spoluprácu a o vyjadrenie jej názoru na bydlisko dotknutej osoby. Doposiaľ bolo žalovanej vo všetkých prípadoch doručené totožné stanovisko príslušnej írskej inštitúcie v tejto veci neexistuje spor inštitúcií v zmysle článku 11 vykonávacieho nariadenia o posúdení bydliska podľa stanoviska írskej inštitúcie. V danej veci nárok na dávku v nezamestnanosti žalobcom nebol tam uplatnený (bol uplatnený v Sociálnej poisťovni). Írska inštitúcia konštatovala, že dávka podľa vnútroštátneho /Írskeho/ práva žalobcovi nepatrí podľa jej práva /napokon žalobca ju tam neuplatnil/. Nehodnotila otázku centra záujmov ani bydliska žalobcu, uviedla len že zamestnanecký vzťah skončil zo strany žalobcu výpoveďou. Preto podľa žalovanej nie je stanovisko príslušnej írskej inštitúcie v rozpore s právnym názorom žalovanej. Vo veci posúdenia bydliska dotknutej osoby nejde o spor inštitúcií, pretože príslušná írska inštitúcia nemala dôvod posudzovať bydlisko žalobcu a centrum jeho záujmov, keďže si dávku neuplatnil. Po tvrdila dobu trvania poistného vzťahu žalobcu v inom členskom štáte - v Írsku. Podľa uvedeného ustanovenia by bolo nutné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná írska inštitúcia usúdila, že bydlisko žalobcu bolo na Slovensku (a na základe toho by mu napr. nepriznala nárok na niektoré sociálne dávky).

42. Vzhľadom na uvedené a taktiež vzhľadom na zachovanie efektívnosti, hospodárnosti, ale aj rýchlosti konania, žalovaná nepovažuje za nutné v každom prípade, ak žiadateľ o dávku v nezamestnanosti preukáže obdobie poistenia v nezamestnanosti na území iného členského štátu Európskej únie, žiadať príslušnú zahraničnú inštitúciu o stanovisko a o jej názor na bydlisko dotknutej osoby /§ 196 ods. 1 zákona/. Súčasne žalovaná upozorňuje, že koordinačné predpisy Európskej únie neobsahujú nástroje na vynútenie súčinnosti od príslušných zahraničných inštitúcií, a preto požadovanie doplňujúcich informácií a vyjadrení od týchto inštitúcií predlžuje konanie o nárokoch na dávku v nezamestnanosti nezriedka aj o niekoľko mesiacov. Predchádzajúce stanoviská írskej inštitúcie k bydlisku boli preto zohľadnené aj v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti, pokiaľ ide o dobu poistenia v Írsku, ktorú potvrdila.

43. Žalovaná pripomenula, že v zmysle čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, len ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností ako sa uvádzajú v odseku 1. nevedie k určaniu skutočného miesta bydliska, za rozhodujúci sa považuje úmysel dotknutej osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. V konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti bolo posúdené zachovanie jeho väzieb na území Slovenskej republiky v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Dĺžka prítomnosti na území členského štátu Európskej únie - čl. 11 ods. 1 písm. a) vykonávacieho nariadenia (cca 14 rokov), aj situácia

žalobcu - čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia (stabilná pracovná situácia v Írsku, prioritná, výlučná a dlhodobá orientácia na írsky pracovný trh od roku 2008, poberanie nemocenských dávok z írskeho sociálneho systému, primeraná bytová situácia v zahraničí, krátkodobá pracovná história na Slovensku, daňová povinnosť na území Írska, prítomnosť matky, deklarované návraty, vlastníctvo nehnuteľností - pozemkov a bytu, ktorý začal rekonštruovať po návrate zo zahraničia, prechodný pobyt, investovanie financií do rodičovskej nehnuteľnosti, úhrada poistenia, dane z nehnuteľností, inkasa a poplatkov súvisiacich s bytovou situáciou, členstvo v športovom klube) preukazujú, že žalobca si centrum záujmov na Slovensku, počas výkonu činnosti zamestnanca v Írsku, nezachoval. Vzhľadom na to, že o mieste bydliska žalobcu uplatnením objektívnych kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia pochybnosti nevznikli, nebolo potrebné čl. 11 ods. 2 tohto nariadenia aplikovať a skúmať jeho subjektívny úmysel.

44. Odkázala na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky č. 1Sžsk/38/2017, zo dňa 21. októbra 2018, kde v bode 30. odôvodnenia judikuje: „ ... otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Na tieto účely nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku či rodičom, ani viac či menej určitý plán raz v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva (čl. 1, písm. j/ základného nariadenia)“. V čase výkonu zárobkovej činnosti v Írsku žalobca býval na území Írska.

45. Žalovaná zároveň uvádzala, že pohnútkou k odchodu do Írska, ako aj pre návrat na Slovensko je v kontexte určovania bydliska v rozhodnom čase, teda počas posledného zamestnania, za daných okolností irelevantná. (cca 14 rokov) a nebolo prechodného charakteru, lebo mal uzatvorený pracovný pomer na dobu neurčitú, nemožno považovať za prechodný, resp. krátkodobý pobyt. Skutočnosť, že do Írska odišiel kvôli nepriaznivej pracovnej situácii, neadekvátneho finančného ohodnotenia a zlej finančnej situácii súvisiacej so zadlženosťou v SR, žalovaná poukazuje na čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, v zmysle ktorého nie sú dôvody a okolnosti odchodu do zahraničia rozhodujúcimi skutočnosťami preukazujúcimi miesto bydliska dotknutej osoby. Na uvedené je teda možné nahliadať len ako na doplnujúce skutočnosti, ktoré môžu byť zohľadnené v prípade pochybností o mieste bydliska dotknutej osoby.

46. Podľa právneho názoru žalovanej subjektívne skutočnosti ako sú úmysel, dôvody odchodu do zahraničia, dôvody návratu, pocit domova a pod. nemôžu v žiadnom prípade prevážiť skutočnosti objektívne, t. j. skutočnosti jednoznačne definované v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia - dĺžku a trvalosť prítomnosti v zahraničí a situáciu dotknutej osoby (pracovnú, rodinnú, bytovú situáciu a ktorý štát je štátom bydliska na daňové účely). Žalobca v žalobe poukazuje na rozhodné skutočnosti, ktoré podľa neho preukazujú zachovanie jeho bydliska a centra záujmov na Slovensku: pravidelné návraty na Slovensko za účelom návštevy rodiny a jeho prítomnosť počas obdobia pracovného voľna, voľného času, dovolenky a taktiež prítomnosť v období od 3. augusta 2018 do 28. Septembra, ale podľa žalovanej tieto nepreukazujú zachovanie väzieb žalobcu na území Slovenska počas jeho dlhodobej prítomnosti v Írsku.

47. Žalovaná naopak uvádza, že podľa výpisu zo živnostenského registra žalobca formálne vykonával podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia v rokoch 2007-2012, avšak na Slovensku neodvádzal pravidelné odvody a platby s tým súvisiace. Žalobca sa dlhodobo orientoval na írsky trh práce. Pokiaľ ide o nadobudnutie nehnuteľnosti a pozemkov, pri posudzovaní miesta bydliska žalobcu bolo v konaní prihliadnuté aj na nadobudnutie vlastníctva nehnuteľností na Slovensku - bytu na základe zmluvy o prevode bytu v roku 2016 a pozemkov získaných dedením v roku 2001 /vrátane vykonania investícií do zhodnotenia rodičovskej nehnuteľnosti/. Uvádzané skutočnosti však neprevážili v porovnaní najmä s dlhodobou prítomnosťou žalobcu na území Írska, stabilnou pracovnou situáciou v Írsku, prioritnou, výlučnou a dlhodobou orientáciou na írsky pracovný trh od roku 2008, poberaním nemocenských dávok z írskeho sociálneho systému, primeranou bytovou situáciou v zahraničí.

48. Rozhodujúcim ukazovateľom miesta bydliska sú skutočnosti stanovené v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (a to jednak v čl. 11 ods. 1 písm. a) a jednak v čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia) v súlade týmito bolo posúdené bydlisko žalobcu na území Slovenskej republiky, ktoré si počas výkonu činnosti zamestnanca na území Írska nezachoval. To platí aj pokiaľ ide o úhradu poistenia, dane z nehnuteľností, inkasa a poplatkov súvisiacich s bytovou situáciou v SR.

49. Žalovaná uzavrela, že koordinačné nariadenia Európskej únie v oblasti sociálneho zabezpečenia prisudzujú zodpovednosť za výplatu dávok v nezamestnanosti primárne štátu posledného zamestnania. Neuplatnenie nároku na dávku v nezamestnanosti /z akéhokoľvek dôvodu/ v členskom štáte nemôže byť samo osebe dôvodom pre úspešné domáhanie sa vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti na Slovensku (teda v štáte, kde nebolo odvádzané poistné na poistenie v nezamestnanosti). Pre priznanie dávky v nezamestnanosti, uplatnenej na území Slovenska, je dôležité splnenie podmienok v zmysle zákona v spojení so základným a vykonávacím nariadením. Žalobca nemal počas posledného zamestnania v Írsku zachované bydlisko a centrum záujmov na území Slovenskej republiky a bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebol poistený v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, pritom nebolo možné dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Írska zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov v súlade s čl. 61 základného nariadenia. S odkazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie zo dňa 17. februára 1977, C-76/76 Silvana di Paolo proti Office national de l'emploi, na ktorý žalobca poukazuje v žalobe, uvádza, že sa týka prípadu, v ktorom bol skutkový stav posudzovaný podľa v tom období platnej legislatívy, a to podľa Nariadenia rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva. Toto nariadenie však bolo účinné do 30. apríla 2010.

50. Z vyjadrenia žalobcu k vyjadreniu žalovaného zo dňa 05.10.2022 vyplýva, že žalobca trvá na podanej žalobe a má za to, že žalovaná nesprávnym procesným postupom a na základe nedostatočne a neúplne zisteného skutočného stavu veci vydala napadnuté rozhodnutie. Žalobca spĺňa podmienky na priznanie dávky v nezamestnanosti v zmysle § 104 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v spojení s príslušným Nariadením (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) a Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“).

51. Žalobca mal za to, že povaha veci si v jeho prípade vyžadovala nariadenie ústneho pojednávania vrátane výsluchu žalobcu práve z dôvodu predloženého formulára U1 dotknutej inštitúcie Írska, z ktorého je zrejmé, že táto inštitúcia považovala za miesto pobytu žalobcu práve Slovenskú republiku, keď verifikovala skutočnosť, že podľa vnútroštátnych predpisov Írska nemal nárok na dávky v nezamestnanosti a uzatvára, že o tejto otázke vo formulári nejde, nakoľko žalobca o dávku nepožiadaval v Írsku.

52. Žalobca dal do pozornosti aj bod 34 rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžsk/73/2020 zo dňa 02.07.2021: 34. Z dokladov predložených žalovaným kasačný súd nezistil, že by došlo k jednotným stanoviskám dotknutých inštitúcií sociálneho zabezpečenia Írska a Slovenska o určení bydliska žalobcu a žalovaný preto nesprávnym úradným postupom neposudzoval úmysel, t.j. centrum záujmov posudzovanej osoby a vychádzal z toho, že bydliskom žalobcu v čase jeho zamestnania a poistenia na území iného členského štátu bolo územie Írska. Najvyšší súd SR poznamenáva, že žalovaný má povinnosť komunikovať s inštitúciami Írska a v prípade rozdielného stanoviska sa pokúsiť o vzájomnú dohodu, avšak z obsahu rozhodnutia ani spisového materiálu nevyplýva, že by s inštitúciami Írska konal, hoci sám nebol oprávnený centrum záujmov žalobcu určovať.

53. Žalobca opakovane ako v žalobe aj v tomto vyjadrení zdôrazňoval znenie rozsudku NS SR sp. zn. 1 Sžso/26/2016 zo dňa 30.01.2018 bod 27 (ako výňatok z rozsudku NSSR sp. zn. 7Sžso/5/2012. V administratívnom konaní mali podľa tohto súdu správne orgány okrem iného povinnosť zistiť skutočný stav veci tak, aby neboli žiadne pochybnosti o tom, či mal zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a pevné väzby (v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia čl. 11 vykonávacieho nariadenia) a v tomto smere mali vykonať potrebné dokazovanie, a to aj výsluchom, preto bez podrobného a bezprostredného vypočutia žiadateľa o dávku v nezamestnanosti nie je možné určiť „centrum záujmov dotknutej osoby“ podľa čl. 11 Vykonávacieho nariadenia. "NS SR pod sp.zn. ISžsk/38/2017 uviedol: Podľa sťažovateľa je obsah formulárov síce stručný, ale na základe odpovedí si správny orgán urobí celkový obraz o žiadateľovi, ktorý si spresní a ujasní formou výsluchu, z ktorej vyhotoví zápisnicu. Potom na základe týchto listín a iných dôkazov rozhodne o nároku na dávku. Sťažovateľ teda zohľadnil nielen celkovú dĺžku pobytu na území Spojeného kráľovstva, ale aj ďalšie skutočnosti uvedené v spise.

54. Preto, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré viedli k presťahovaniu". Ďalej aj v konaní, v ktorom sa žiadateľ zdržiaval v zahraničí s blízkymi osobami bolo NS SR (sp.zn. 9Sžsk/9/2020) rozhodnuté v prospech žiadateľa a kasačná sťažnosť žalovanej zamietnutá: Bod 28/ Žalovaný iba formálne vyhodnotil skutkové okolnosti, ktoré mal k dispozícii z formuláru U I, skutočné dôvody práce v zahraničí, charakter pobytu žalobcu v zahraničí a dôvody žalobcovho odchodu neskúmal a nevyhodnotil. Bod 30/ V danom prípade orgány verejnej správy uvedeným spôsobom nepostupovali. Rovnako ako krajský súd, aj najvyšší súd zastáva názor, že závery žalovaného nie sú doložené dostatočne vykonaným dokazovaním a bez podrobného dokazovania nie je možné určiť „centrum záujmov dotknutej osoby" podľa čl. 11 Vykonávacieho nariadenia. Na základe doterajšieho dokazovania preto nemožno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že o mieste bydliska žalobcu, na základe kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, pochybnosti nevznikli a preto nebolo možné aplikovať čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, teda skúmať aj úmysel dotknutej osoby. Uviedol, že u každého občana SR označovaného ako cezhraničný pracovník, môže dôjsť počas výkonu pracovnej činnosti mimo územia SR k zmene centra záujmov napr. vyššie citovaný Rozsudok NS SR sp.zn. 9Sžsk/73/2020 zo dňa 02.07.2021, avšak v prípade žalobcu bolo centrum jeho záujmov od prvopočiatku vždy smerované k Slovensku.

55. Žalobca pripomenul uplatnenie rozhodnutí Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, z 12. júna 2009, o rozsahu pôsobnosti čl. 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 týkajúceho sa práv na dávky v nezamestnanosti úplne nezamestnaných osôb, ktorí nie sú cezhraničnými pracovníkmi a ktorí mali bydlisko na území iného členského štátu. Žiadal o plné započítanie jeho poistenia získaného v inom členskom štáte pre účely priznania dávky v nezamestnanosti uplatnenej v SR, kde si zachoval centrum záujmov a bydlisko s poukazom na čl. 11 nariadenia a s uplatnením kritérií podľa čl. 11 ods. 2 nariadenia.

56. Žalovaná v duplike zo dňa 1. decembra 2022 zotrvala na správnosti správnu žalobou žalobcu a napadnutého rozhodnutia s akcentom na aktuálnu judikatúru Najvyššieho správneho súdu, ktorý sa stotožnil s právnym názorom vo veci ohľadne „bydliska“.

III. Dôvody rozhodnutia správneho súdu

57. Správny súd konajúc v súlade s ustanoveniami zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach podľa § 199 a nasl. SSP, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia správnych orgánov, ako aj priebeh administratívneho konania, ktoré predchádzalo ich vydaniu. Správny súd konštatuje, že vzhľadom na povinnosť správneho súdu vec fyzickej osoby v konaní o žalobe podľa § 199 SSP posudzovať neformálne, po preskúmaní rozhodnutia žalovaného a rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ako i obsahu ich súdneho a administratívneho spisu v otázke zákonnosti napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy označuje žalobu za nedôvodnú. Vo veci rozhodol rozsudkom, ktorý vyhlásil verejne dňa 29. marca 2023, za podmienok podľa § 137 ods. 4 SSP, keď dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, preto ju podľa §190 zamietol a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

58. Správny súd na tomto mieste uvádza, že podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu. Jeho úlohou je preskúmať ich rozhodnutia, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok, vymedzených žalobou, rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Úlohou súdu je posudzovať, či si orgán verejnej správy zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie obsahovalo zákonom predpísané náležitosti. Zákonnosť rozhodnutia je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho vydaniu rozhodnutia (záver NS SR sp. zn. 2 Sžo32/2014).

59. Účelom konania v správnom súdnictve je poskytnutie súdnej ochrany pred tvrdeným nezákonným rozhodnutím, alebo opatrením, ktoré je spôsobilé zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov fyzických

osôb. Ak také rozhodnutie bolo vydané v konaní, ktoré netrpí vadou spôsobilou ovplyvniť zákonnosť rozhodnutia a žalovaný svoje zistenie presvedčivo odôvodní, niet dôvodu, aby sa súd zaoberal námietkami žalobcu, ktoré sú jeho subjektívnym presvedčením a na základe ktorých žalobca považuje rozhodnutia správnych orgánov za nezákonné.

60. Správny súd preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa a tiež konanie, ktoré ich vydaniu predchádzalo v medziach podanej žaloby a dospel k záveru, že oba správne orgány postupovali v súlade s platnou právnou úpravou, a preto aj preskúmané rozhodnutia sú vecne správne a zákonné. Podľa názoru súdu v správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav veci a z neho bol vyvodený aj správny právny záver, s ktorým sa súd stotožňuje. Preskúmané rozhodnutia svojim odôvodnením spĺňajú požiadavky na úplné a zrozumiteľné rozhodnutie orgánu verejnej správy v rámci právomoci im zákonom vymedzenej. Rozhodnutia orgánov verejnej správy, vychádzajú z obsahu administratívneho spisu, a správny súd nezistil dôvody podľa § 191 ods. 1 písm./ c, d, e, f, g/ SSP.

61. Podľa § 104 ods. 6 zákona rok poistenia v nezamestnanosti je 365 dní poistenia v nezamestnanosti.

Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

V zmysle čl. 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky: doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia, doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

V zmysle čl. 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia nezamestnaná osoba uvedená v prvej vete odseku 2 (úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu) poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

Podľa čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) sa určuje centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať: a/ dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov; b/situáciu dotknutej osoby vrátane: povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy; jeho rodinného stavu a rodinných väzieb, vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti; v prípade študentov zdroj ich príjmov; jeho bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná; členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

62. Predmetom tohto súdneho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej Sociálna poisťovňa, ústredie č. XXXXX-X/XXXX-XX, zo dňa 28. júna 2022, vo veci odvolania žalobcu proti rozhodnutiu, pobočka E., č.: XXXX/XXXX-XX-XXX, zo dňa 24. marca 2022, ktorým zamietla odvolanie

žalobcu proti jej rozhodnutiu, vo veci nepriznania nároku na dávku v nezamestnanosti a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava.

63. Správny súd dospel k záveru, postupom podľa § 199 a nasl. SSP, posúdil správnu žalobu fyzickej osoby neformálne a konštatuje, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej (v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím) vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Správny súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti. Ako správne žalovaná uviedla, z článkov 61 a 65 ods. 5 Základného nariadenia vyplýva základná zásada, ktorou sa treba viesť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie, a to, že doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu Európskej únie, (tu na území Írska). Táto môže byť zohľadnená na účely nároku na dávku v nezamestnanosti jedine v prípade, ak bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dotknutá osoba doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté na Slovensku. Iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná a touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, že žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky.

64. Správny súd z obsahu administratívneho spisu žalovanej zistil, že v konaní o dávke v nezamestnanosti príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne vychádzala z objektívnych skutočností vyplývajúcich z formulára U1, zo dňa 17. februára 2022, ako i z údajov uvedených žalobcom v Žiadosti o dávku v nezamestnanosti a z Vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov, doručených Sociálnej poisťovni, pobočka Rožňava, dňa 17. marca 2022. Centrum záujmov dotknutej osoby je v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia určila na základe celkového posúdenia dĺžky a trvalosti prítomnosti na území dotknutých členských štátov od januára 2008 do decembra 2021 - cca 14 rokov, podľa údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne bol žalobca na území Slovenska povinne sociálne poistený cca 1,5 roka, a na území Írska pracoval u zamestnávateľa Lidl od 15. apríla 2008 do 30. novembra 2021 na dobu neurčitú a pracovný pomer bol ukončený dohodou. Podľa osvedčených údajov vo formulári U1 zo dňa 17. februára 2022 /bod 2.1.1/, doba poistenia bola 11/02/2008 do 31/12/2013 a od 15/1/2014 do 30/11/2021, podľa bodu 2.1.4./ žalobca poberal nemocenské dávky od 1. januára 2014 do 14. januára 2014 z Írskeho sociálneho systému, ukončil zamestnanecký vzťah výpoveďou /bod 3.4 a Írska zodpovedná inštitúcia vo formulári U2 uviedla, že nemá nárok na dávku v nezamestnanosti podľa Írskeho právneho poriadku./bod 6.2/

65. Správny súd uvádza, že pri posudzovaní centra záujmov a bydliska žalovaná správne vychádzala z údajov uvedených vo Vyhlásení, a bytovú situáciu žalobcu v Írsku je považovať za primeranú výkonu povolania. Fakt, že na Slovensku vlastní nehnuteľnosť určenú na bývanie - byt, ktorý podľa čestného vyhlásenia, začal rekonštruovať po návrate zo zahraničia od januára 2022 a je tam prihlásený k prechodnému pobytu od septembra 2020 /potvrdenie, zo dňa 11. apríla 2022/, prítomnosť jeho matky na Slovensku, návraty zo zahraničia na Slovensko správne žalovaný považoval za nedostatočný pre posúdenie miesta bydliska žalobcu a to vzhľadom na to že bol dlhodobo zamestnaný na území Írska a tam plnil daňové povinnosti a bol sociálne poistený.

66. Žalobca mal za to, že žalovaná riadne neinterpretovala článok 11 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „Vykonávacie nariadenie“), na určenie centra záujmov. Tvrdil rozdiel – spornosť v stanoviskách Írska a Slovenskej republiky o tejto otázke a mal za to, že žalovaná konala nezákonne a v rozpore s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Tvrdil, že súčasne obišla aj čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia keď neprihliadala na jeho úmysel, čo on, považuje za centrum jeho záujmov a bydlisko. Správny súd k tomu uvádza, že žalovaná sa zaoberala tvrdeniami žalobcu, ale neuplatnila aplikáciu čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia s tvrdením, že medzi inštitúciami nedošlo k sporu. Žalovaná totiž uplatnila podľa kritérií čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a mala za to, že centrum záujmov žalobcu a bydlisko je dané v Írsku vzhľadom na uvedené v predchádzajúcom bode. Správny súd pripomína, že v administratívnom spise formulár U2 obsahuje údaje o tom, že podľa práva Írska žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, / napokon o túto nepožiadala/ a súčasne mu bola potvrdená doba poistenia v Írsku a uvedený spôsob ukončenia zamestnaneckého vzťahu v Írsku z iniciatívy žalobcu. Pretože tieto skutočnosti žalovaná

uviedla a vyhodnotila vo svojom rozhodnutí, podľa súdu nedošlo k nerešpektovaniu práva žalobcu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR na jeho inú právnu ochranu.

67. Žalobca mal za to, že je potrebné uplatniť i čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, pretože medzi inštitúciami nastal rozpor o otázke centra záujmov a bydliska žalobcu tým, že Írska inštitúcia na formulári uviedla, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, čo je podľa žalobcu sporné so stanoviskom žalovanej. Stanovisko Írskej inštitúcie k posudzovaniu inštitútu bydliska je podľa správneho súdu v tom, že pre spôsob ukončenia zamestnaneckého vzťahu žalobcom podľa práva Írska dávka v nezamestnanosti nepatrí. Preto konštatovanie Írskej inštitúcie, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, nenasvedčuje tomu, že ide o spor inštitúcií v zmysle článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, lebo posúdenie bydliska podľa stanoviska Írskej inštitúcie/o dávke v nezamestnanosti/ je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti (teda žalovanej). Žalobca nárok na dávku v nezamestnanosti neuplatnil v Írsku, ale v Slovenskej republike.

68. Podľa správneho súdu k porušeniu procesných práv žalobcu podľa ustanovenia § 196 ods. 1 druhá veta zákona o sociálnom poistení nedošlo, pretože nie je potrebné dokazovať skutočnosti všeobecne známe, alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne. V prípade si povaha veci nevyžadovala nariadenie ústneho pojednávania v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti. Podľa správneho súdu ak boli bez pochybností preukázané všetky skutočnosti relevantné pri posudzovaní bydliska, - formulár U1, zo dňa 17. februára 2022 a údaje, ktoré žalobca uviedol v Žiadosti a vo Vyhlásení, predložených Sociálnej poisťovni, pobočka Rožňava, dňa 17. marca 2022, nebolo účelné a efektívne ich ústne opakovanie, len preto, že žalobca mal na tieto otázky iný názor.

69. Správny súd konštatuje, že žalovaná rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX- H. zo dňa 28. júna 2022 podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení dôvodne odvolanie žalobcu zamietla v celom rozsahu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava. V odôvodnení rozhodnutia žalovaná dostatočne hodnotila centrum záujmov a bydlisko žalobcu v zmysle článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. Uvedené kritéria boli vyhodnotené správne a dostatočne, bez ohľadu na tú skutočnosť, že do spisu nebolo zabezpečené stanovisko dotknutej inštitúcie Írska na stanovenie bydliska žalobcu, pretože podľa potvrdenia príslušnej inštitúcie Írska vo formulári U1 zo dňa 17.02.2022 je jasné, že sa k tejto otázke nevyjadrovala a nemala sa vyjadrovať.

70. Z tohto formulára je zrejmé v bode 6.2, že žalobca nemal nárok na dávky v nezamestnanosti od úradu, ktorý vydal formulár, pretože na základe vnútroštátnych právnych predpisov neexistuje žiadny takýto nárok (strana 3 napadnutého rozhodnutia), z čoho žalobca vyvodil, že je zrejmé, že príslušná inštitúcia Írska za miesto bydliska žalobcu považuje Slovensko. Inštitúcia v Írsku v skutočnosti uviedla, že žalobca na dávku nemá nárok / čo už bolo správnym súdom zhora konštatované/ nie, že dávku mu nepriznáva. napokon žalobca o túto nepožiadala. Základom hodnotenia žalovaného bola skutočnosť, že žalobca dane a poistné platil v Írsku po celú dobu 14 ročného pracovného pobytu a žiadosť o podporu v nezamestnanosti podal v SR, nie v Írsku. Preto hodnotenie centra záujmov patrí dôvodne žalovanému podľa s čl. 11 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 a vykonávacieho nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia.

71. Správny súd uvádza, že aplikácia čl. 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia prichádza do úvahy len za podmienok spornosti centra záujmov, ak je potrebné toto centrum skúmať, pri započítaní doby poistenia pre splnenie podmienok na dávku v nezamestnanosti a osoba tieto nespĺňa podľa domácej právnej úpravy, preto je potrebné vyhodnotiť či je možné započítať doby poistenia získané v inom členskom štáte na doby poistenia v štáte pôvodu.

72. Pracovný pomer medzi žalobcom a zamestnávateľom v Írsku bol skončený na žiadosť žalobcu, a to z dôvodov trvalého návratu na Slovensko, ktorý úmysel mal ako žalobca tvrdil počas celej doby vykonávania zárobkovej činnosti v zahraničí. Okolnosti uvádzané žalobcom, že do zahraničia ho viedla práve motivácia zárobku finančných prostriedkov a zabezpečenia aj stability bývania v budúcnosti na území Slovenska / a iné dôvody, ktoré uvádzal: - blízke osoby, - pravidelne návštevy na Slovensku, - dovolenky, oddychové pobyty, sú nepodstatné na záver o orientácii žalobcu počas 14 ročného pracovného pobytu na Írskom pracovnom trhu, kde odvádzal poistné.

73. Vzhľadom na tieto v správnom konaní preukázané skutočnosti, správny súd podporuje záver správnych orgánov, že centrum záujmov žalobcu sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti v SR, nie je možné započítať doby poistenia získané v Írsku, kde bol oprávnený požiadať o dávku v nezamestnanosti, avšak tak neurobil. Ide totiž o to, že za predpokladu jej priznania bol žalobca aj oprávnený požiadať o jej prenos do SR.

74. Pokiaľ preto, podľa § 104 zákona o sociálnom poistení žalobca nespĺňal podmienky doby poistenia a doba poistenia v inom členskom štáte nie je započítateľná, pretože pre aplikovanie čl. 65 ods. 5 a čl. 61 Nariadenia sú rozhodujúce kritéria čl. 11 Vykonávacieho nariadenia, pri hodnotení ktorých sa vychádza z objektívnych zistení viac ako so subjektívnych dojmov žalobcu, ako bolo zhora uvedené, podľa čl. 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia. Samotná skutočnosť, že žalobca sa na Slovensku vlastní nehnuteľnosti - rodinný dom, ešte nepostačuje na prijatie záveru o tom, že centrum záujmov zostalo žalobcovi zachované na Slovensku a za podstatnú správny súd v predmetnej veci vyhodnotil tú skutočnosť, že žalobca sa počas celej doby zdržiaval v Írsku. Navyše úmysel žalobcu je v zmysle článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia rozhodujúci len vtedy, keď sa nepodarí dosiahnuť dohodu medzi inštitúciami v prípade ich rozdielneho stanoviska. V súdnom prípade však aj Írsko aj Slovenská inštitúcia nedospeli k spornému záveru, že by bydlisko žalobcu nebolo v rozhodujúcom čase v Írsku. Otázka bydliska je v prípadoch, keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy zásadná. V predmetnej veci bolo zo strany správnych orgánov riadne a dostatočne preukázané, že počas výkonu zamestnania v Írsku si žalobca bydlisko na Slovensku nezachoval.

75. Úmysel žalobcu, že sa chce vrátiť, alebo zotrvať na Slovensku, pre prejednávajúcu vec nebol relevantný, keďže postup podľa článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia (kladúci dôraz na úmysel osoby) prichádza do úvahy iba subsidiárne, iba v prípade, pokiaľ i po zvážení kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku zostane otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 10Sžsk/5/2016.)

76. V tomto prípade správny súd nekonštatuje, že vec bola sporná, pokiaľ ide o hodnotenie centra záujmov žalobcu počas tak dlhého obdobia trvania poistného vzťahu žalobcu k štátu Írsko. Správny súd pripomína, že štát posledného zamestnania je štátom kde ma zamestnanec právo požadovať o dávku v nezamestnanosti. O túto dávku môže požiadať v domovskej krajine len v prípade, ak si v tejto ponechal centrum záujmov. Toto nebolo preukázané. Správny súd sa stotožňuje so záverom žalovanej uvedeny celkom jasne, a bol rozsiahlo odôvodnený v napadnutom rozhodnutí žalovanej.

77. Odhliadnuc od uvedeného, v prípade, ak by posudzovanie úmyslu malo pre tú prejednávajúcu vec relevanciu, správny súd uvádza, že aj úmysel dotknutej osoby nie je možné chápať iba v rovine hypotetickej, ale samotný prejav dotknutej osoby musí vychádzať aspoň čiastočne z reálneho základu; inak povedané aj slovami Súdneho dvora Európskej únie sa musí úmysel posúdiť vzhľadom na objektívne skutočnosti a okolnosti veci samej, keďže samotné vyjadrenie úmyslu mať bydlisko v určitom mieste samo osebe nestačí na účely uplatnenia uvedeného odseku 2 článku 11 Vykonávacieho nariadenia (C-255/13 Iproti Health Service Executive). Pokiaľ žalobca obsahovo namietal, že bydlisko a trvalý pobyt má na Slovensku, správny súd uvádza, že trvalý pobyt v ponímaní vnútroštátnom zákona o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky nemožno stotožňovať s pojmami „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únieového práva, nakoľko trvalý pobyt má skôr charakter evidenčný, neodzrkadľujúci realitu.

78. Poukazovanie žalobcu na rozhodnutia aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo vecne (nie skutkovo) obdobnej veci dospeli k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, založenej na závere, že v administratívnom konaní správne orgány nespĺnili riadne povinnosť zistiť skutočný stav veci tak, aby neboli žiadne pochybnosti o tom, či v tejto veci vystupujúci žalobca mal zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a pevné väzby (v zmysle článku 1 písm. j/ základného nariadenia v spojení s článkom 11 Vykonávacieho nariadenia), správny súd uvádza, že v tu prejednávanej veci správne orgány riadne a dostatočne zistili skutočný stav veci vychádzajúc primárne zo skutočnosti, uvádzaných samotným žalobcom a Írskou inštitúciou. Nebola tiež zistená „nezhoda“ názorov na bydlisko žalobcu medzi oboma inštitúciami, Írsko a SR/, ako podmienka aplikácie čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia.

79. Z uvedených dôvodov súd nezistil relevantnosť žalobných bodov podľa § 191 ods. 1 správneho súdneho poriadku, preto správnu žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, podľa § 190 Správneho súdneho poriadku.

80. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 a nasl. SSP a contrario, a neúspešnému žalobcovi //celkom ani čiastočne/ nepriznal preto právo na náhradu trov konania voči žalovanej . Žalovaná odôvodnené trovy konania podľa § 168 SSP neuplatnila, preto ich jej správny súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Krajskom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva a návrh výroku rozhodnutia.

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom, ak má sám vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.